

Toetsingsadvies over de inhoud
van het MER bedrijventerrein
Groot Bijsterhuizen

28 april 1992

340-85

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport
Bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen (Gemeente Wijchen en Nijmegen)/
[Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht :
Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-362-0
Trefw.: milieu-effectrapportage ; Wijchen / Nijmegen /
Bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen

Aan de gemeenteraad van Wijchen
Postbus 571
6500 AN Nijmegen

uw kenmerk
7171B 92/00 0638
6437P 92/00 0756

uw brieven
d.d. 28 feb 1992
d.d. 13 mrt 1992

ons kenmerk
U621-92/Od/yh/340-86

onderwerp
toetsing MER Groot Bijsterhuizen

Utrecht,
28 april 1992

Met boven genoemde brief werd de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van het bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen. Overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Voor een overzicht van de belangrijkste opmerkingen verwijs ik u naar de 'toetsing op hoofdlijnen' in het advies. Ofschoon de Commissie in haar advies bij enkele onderdelen kanttekeningen plaatst, meent zij dat het MER een goed leesbaar document is met voldoende informatie voor een besluit over de realisering van het bedrijventerrein.

Bij dit project is het – voor zover de Commissie kan nagaan – voor het eerst gebeurd, dat een bevoegd gezag ten behoeve van een aanvaardbaarheidsbeoordeling een bureau heeft ingeschakeld om, nog voordat het MER verder in procedure zou worden gebracht, een oordeel over de kwaliteit van het MER te vellen. De Commissie heeft waardering voor deze serieuze wijze van aanvaardbaarheidsbeoordeling.

Tevens zijn bij dit project milieu-effectrapportage (m.e.r.) en planvorming hand in hand zijn gegaan, hetgeen ertoe heeft geleid dat de keuze van een voorkeursalternatief tot op een heel laat moment in beweging is geweest. De uitsluiting van deelgebied 3 en de zone rond de Woeziksestraat – waarvoor nu een eigen bestemmingsplan zal worden opgesteld – kon nog juist kort worden vermeld in het MER. Dit was niet meer mogelijk voor later keuzen, zoals

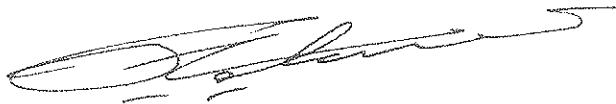
- de handhaving van het Koentjesbos;
- het schrappen van de helihaven;
- beperkte invulling van het gebied Zesweg-Noordwest;
- de wijziging van de besluitvormingsprocedure in Nijmegen, waardoor een nieuw bestemmingsplan voor Bijsterhuizen-Zuidoost zal worden vastgesteld, waarin de resultaten van het MER worden meegewogen.

Onvermijdelijk heeft deze 'iteratieve werkwijze' als nadeel, dat voor insprekers enige onduidelijkheid kan ontstaan over de precieze formulering van het voorkeurs-alternatief. De Commissie is echter van mening, dat bij de presentatie (o.a. bij de hoorzitting) voldoende is tegemoetgekomen aan dit bezwaar.

Zij meent, dat deze werkwijze als voorbeeld kan dienen voor een geslaagde inbreng van milieu-afwegingen in de plan- en besluitvorming.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de verdere besluitvorming. Zij zal graag vernemen, welke rol de in dit MER gepresenteerde milieu-informatie en de adviezen en opmerkingen daarbij verder spelen. Ook stelt zij het op prijs kennis te kunnen nemen van het evaluatieprogramma en van de tijdstippen van verslaglegging daarvan.

Hoogachtend,

ir. K.H. Veldhuis,
voorzitter

Toetsingsadvies over de inhoud
van het MER bedrijventerrein
Groot Bijsterhuizen

Advies op grond van artikel 41z, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen,

uitgebracht aan de gemeenteraad van Wijchen door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen

de secretaris,

drs. M. Odijk

de voorzitter,

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 28 april 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING OP HOOFDLIJNEN	2
3. TOETSING OP ONDERDELEN	3
3.1 Doel en probleemstelling (MER hoofdstuk 2)	3
3.2 Voornemen en alternatieven (MER hoofdstuk 3)	4
3.3 Besluitvorming (MER hoofdstuk 4)	6
3.4 Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling, milieu-effecten (MER hoofdstuk 5 en 6)	8
3.5 Leemten in kennis (MER hoofdstuk 7)	10
3.6 Vergelijking van alternatieven	11
3.7 Samenvatting van het MER	11
3.8 Aanzet voor een evaluatieprogramma	11

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 februari 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Tekst van de openbare bekendmaking d.d. 12 maart 1992.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

De gemeente Wijchen wil, aansluitend op het Nijmeegse bedrijventerrein Bijsterhuizen-Zuidoost, een bedrijventerrein aanleggen. De bruto oppervlakte van dit gebied bedraagt ca. 350 ha, waarvan ca. 300 binnen de gemeente Wijchen. Op grond van het Besluit m.e.r. wordt hiervoor de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) toegepast. Als initiatiefnemers treden de colleges van B&W van Nijmegen en Wijchen op; als bevoegd gezag (voor de vaststelling van het bestemmingsplan voor het Wijchense deel van het bedrijventerrein) de gemeenteraad van Wijchen.

Op 28 februari kreeg de Commissie voor de milieu-effectrapportage het milieu-effectrapport over het bedrijventerrein toegezonden, met het verzoek hierover voor 12 mei 1992 te adviseren¹. Vanaf 12 maart 1992 is het milieu-effectrapport (MER) ter inzage gelegd, te zamen met het voorontwerp-bestemmingsplan². Inspraakreacties en adviezen, die tot 12 april 1992 bij de gemeente Wijchen konden worden ingediend, zijn tevens in de advisering van de Commissie betrokken³. Verdere gegevens over dit project zijn opgenomen in bijlage 3.

Dit advies van de Commissie toetst, of het MER volledige en juiste informatie biedt, of het voldoet aan de wettelijke eisen voor een MER en aan de richtlijnen, die voor dit MER zijn vastgesteld.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 Zie bijlage 4.

2.

TOETSING OP HOOFDLIJNEN

Het MER biedt voldoende basis voor de verdere besluitvorming. Het is een verzorgd, overzichtelijk en goed leesbaar rapport. Het geeft voldoende informatie over de vraag, hoe het bedrijventerrein er landschappelijk kan uitzien, en welk bereikbaarheidsprofiel voor het terrein zal gelden. Tevens wordt duidelijk gemaakt, hoe het voornemen zich verhoudt tot provinciaal en landelijk beleidskader, en welke fricties hierbij bestaan. Dit geldt vooral voor:

- de plaats van het bedrijventerrein: de Commissie constateert hier een frictie met het beleid ten aanzien van het rivierengebied⁴, en met het Natuurbeleidsplan. Het MER stelt terecht, dat de voorgestelde groenstructuur niet adequaat zal zijn voor de ecologische verbindingsfuncties, die het NBP beschrijft.
- de bereikbaarheid van het bedrijventerrein⁵, die vooral is toegespitst op de auto, terwijl het landelijk beleid is gericht op terugdringing van de groei van de automobiliteit. In vergelijking met verspreide bedrijfsvestigingen echter biedt een bedrijventerrein in het algemeen meer perspectieven voor automobilitétsbeperking.

De Commissie mist een motivering om juist deelgebied 3 en de omgeving van de Woeziksestraat buiten de planvorming te houden, zoals het nieuwste voorkeursalternatief luidt. Zij is ervan overtuigd, dat dit leidt tot minder milieuschade, maar uit het MER blijkt niet, of bijv. bij uitsluiting van een ander deelgebied meer milieuvoordelen zouden kunnen worden behaald.

Van de helihaven worden alleen de milieu-effecten beschreven, niet de (mogelijke) doelstellingen. Dit maakt het lastig om de duidelijke milieuhinder af te wegen tegen (potentiële) (economische) voordelen.

De groenstructuur had meer aandacht kunnen krijgen⁶. Nu is onduidelijk, in welke mate deze nog dienst kan doen als ecologische verbinding, en in hoeverre ze het verlies van vegetatie elders kan compenseren.

Het hoofdstuk over besluitvorming is van goede kwaliteit. Toch wordt nog enige informatie gemist:

- de consequentie van de knooppuntfunctie Arnhem/Nijmegen
- de besluitvorming over Schoenaker-Zuid⁷
- het voorkómen van schade aan evt. archeologische objecten.

4 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

5 Zie ook reactie 29 (bijlage 4).

6 Zie ook reacties 33, 44 en 47 (bijlage 4).

7 Zie ook reacties 16 en 43 (bijlage 4).

In het hoofdstuk over milieu-effecten had meer aandacht kunnen worden besteed aan:

- de geohydrologische effecten en de gevolgen van grondwaterwijzigingen op de vegetatie (bijv. op het Koentjesbos⁸], op Rode Lijst-soorten⁹)
- de herkomst van het ophoogzand
- de leefbaarheid van het gebied.

3. TOETSING OP ONDERDELEN

3.1 Doel en probleemstelling (MER hoofdstuk 2)

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Onduidelijk is, waarom bij Groot Bijsterhuizen wordt uitgegaan van een vraag van 13 tot 15 ha/jaar, terwijl voor de terreinen die 'niet als Nijmeegs worden ervaren', i.c. Cuijk en Elst, een kleiner vraag wordt verondersteld. Door de gefaseerde opzet van Groot Bijsterhuizen hoeft deze onduidelijkheid overigens geen consequenties te hebben voor de omvang van het voorgenomen bedrijventerrein.

Rond de helihaven wordt een doel- of probleemstelling gemist. In hoeverre deze in een reële behoefte voorziet – dan wel in een andere behoefte zou kunnen voorzien – is daarom niet te beoordelen. Wel geeft het MER goede informatie over de milieu-effecten van een helihaven. Een afweging van voor- en nadelen van de helihaven wordt daarom bemoeilijkt¹⁰].

8 Zie ook reactie 25 (bijlage 4).

Inmiddels is duidelijk, dat in het voorkeursalternatief getracht zal worden om het Koentjesbos uit te zonderen van de bestemming 'bedrijventerrein'.

9 Reactie 25 (bijlage 4) noemt ook het voorkomen van zwanebloem (*Butomus umbellatus L.*) en Grasklokje (*Campanula rotundifolia L.*).

10 Inmiddels is duidelijk, dat het (bijgestelde) voorkeursalternatief geen helihaven meer behelst. Uit verschillende reacties op het MER en het voorontwerp-bestemmingsplan [reacties 1, 2, 2a,3, 11, 18, 19, 22, 25 en 33 (zie bijlage 4)] blijkt, dat een aantal insprekers zelfs de mogelijkheid via een artikel-11-regeling (Wet RO) een helihaven alsnog toe te laten, zou willen uitsluiten. De Commissie gaat ervan uit, dat in zo'n situatie een heel ander type helihaven aan de orde zou zijn.

3.2 Voornemen en alternatieven (MER hoofdstuk 3)

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

Een eerste belangrijk punt in de beoordeling van het MER betreft de herziening van het voornemen voor deelgebied 3 en de omgeving van de Woeziksestraat. In het nieuwste voorkeursalternatief vallen deze deelgebieden buiten de planvorming; ze wordt geen bedrijventerrein. Aan deze wijziging van het voornemen besteedt het MER alleen aandacht in een (overigens duidelijke) voetnoot.

De Commissie spreekt haar waardering uit voor het feit, dat de planvorming gelijk is opgegaan met de opstelling van het MER, en dat de informatie die in het kader van deze processen is opgedaan, heeft kunnen leiden tot bijstelling van het voornemen. Dit blijkt ook uit de opmerkingen over de toelating van A-inrichtingen¹¹. De Commissie constateert, dat op dit punt milieu-effectrapportage zo heeft gefunctioneerd als het doel van m.e.r. is. Zij mist echter de informatie die heeft geleid tot de herziening van het voornemen – d.w.z. de argumenten op grond waarvan een nieuw voorkeursalternatief is ontstaan, waarbij deelgebied 3 en de omgeving van de Woeziksestraat worden uitgesloten.

Als het mogelijk zou zijn om de problemen voor het zuidelijk deel van het plangebied (milieu-)technisch en ruimtelijk op te lossen, dan ligt het veeleer voor de hand om deelgebied 3, waar de bedrijvigheid al enigermate in is gerealiseerd, eerst in te vullen, om het totale ruimtebeslag zo klein mogelijk te houden. Uit het MER wordt echter niet duidelijk, waarom zo'n inrichting van deelgebied 3 uitgesloten is. Een afweging tussen zo'n oplossing en het recente voorkeursalternatief, waarbij de zone rond de Woeziksestraat en deelgebied 3 'groen' worden gehouden, ontbreekt eveneens in het MER.

Ook kan de Commissie weinig informatie in het MER vinden om na te gaan, welke milieu-effecten zullen optreden en welke mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen bij realisatie van het nieuwe voorkeursalternatief. Wel is overigens duidelijk, dat deze milieu-effecten in het algemeen minder ernstig zullen zijn dan bij de voorgenomen activiteit, zoals die in de startnotitie was geformuleerd en waarbij ook deelgebied 3 en de omgeving van de Woeziksestraat een bestemming als bedrijventerrein zouden hebben gekregen.

¹¹ MER, blz. 36.

Een tweede kritiekpunt van de Commissie is het feit, dat de voorgestelde maatregelen om milieuschade te beperken weinig concreet zijn ingewerkt.

De Commissie kan zich voorstellen dat, gezien de termijn waarvoor het bedrijventerrein wordt gepland en waarvoor het bestemmingsplan zal moeten gelden, flexibiliteit is vereist in verband met wijzigingen in de vraag. Zij meent, dat deze flexibiliteit echter niet tevens zal moeten gelden voor de veiligstelling van bestaande en te creëren landschappelijke kwaliteiten.

Het is de Commissie niet duidelijk, of is overwogen om zowel de behoefte aan ophoogzand te beperken als de geohydrologische en vegetatiekundige effecten te beperken door in plaats van een volledige ophoging van het noordelijk deel te werken met een 'terpenvariant', waarin alleen de locaties waarop wordt gebouwd, worden opgehoogd.

Gesteld wordt¹²], dat er voor de fasering redelijkerwijs geen varianten kunnen worden beschouwd. De Commissie kan echter op het eerste gezicht ook andere faseringen bedenken, zoals A/D → B → E → F/C¹³].

Terecht wordt in het MER geconstateerd, dat de openheid van het terrein (met name noordelijke deelgebieden) zal verdwijnen. Ten aanzien van de locatiekeuze van de 'groene kavels' heeft de Commissie de indruk, dat hierbij als enig leidende beginsel heeft gediend, dat een aantal kavels bij leidingen niet uitgeefbaar zijn als bedrijfskavels, en dat deze daarom een andere bestemming dienden te krijgen. Een motivering voor deze structuur van groen binnen het bedrijventerrein, en de relatie met 'groen' buiten het bedrijventerrein, worden nauwelijks aangegeven¹⁴].

De structuur van de 'groene kavels' binnen Groot Bijsterhuizen is mede van belang in verband met een functie als ecologische verbindingszone (zie o.a. het Natuurbeleidsplan).

Mitigerende maatregelen om 'Rode Lijst' planten en hun ecotoop te behouden lijken te ontbreken.

Ontwikkeling van een goed ontwaterd eikenbos in het kleigebied¹⁵] is een keuze, die eerder nivellering van biotopen in de hand werkt dan verscheidenheid en kenmerkendheid bevordert.

Ook de inrichting van de groenzones is niet duidelijk. Uit het MER blijkt, dat er waterpartijen zullen moeten zijn; de verdeling tussen terrestrisch en aquatisch groen is echter niet aangegeven¹⁶]. Aangezien de zones ook het verlies van bosjes elders in het gebied moeten compenseren zou nadere uitwerking gewenst zijn¹⁷]. Onduidelijk is, hoe daar-

12 MER, blz. 23.

13 Zie ook reactie 30 (bijlage 4).

14 Een uitzondering hierop vormt de aansluiting op het Personenbos.

15 MER, blz. 127.

16 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

17 Zie ook reacties 25 en 44 (bijlage 4).

bij compensatie kan worden geboden voor oudere bomen, die volgens het MER als vestigingsplaats voor vleermuizen in trek zijn¹⁸].

Uit inspraakreacties blijkt, dat er geen helderheid bestaat over de benodigde breedte van bufferstroken, vooral als het gaat om hinder die de huidige gebruikers van het gebied kunnen ondervinden tijdens de geleidelijke ingebruikneming van het gebied in zijn nieuwe bestemming¹⁹].

Onduidelijk is, of naast het voorschrift tot aanleg van vloeistofdichte vloeren²⁰] nog nadere maatregelen zullen worden genomen om te voorkomen, dat de bedrijfsactiviteiten in het noordelijk deel van het bedrijventerrein (logistiek of zwaardere industrie) tot bodemverontreiniging zullen kunnen leiden²¹]. Voorkoming van dergelijke verontreiniging dient speciaal vanwege de grondwaterwinning nagestreefd te worden.

De Commissie gaat ervan uit, dat voor bedrijven, die elders in de regio als hinderlijk worden ervaren, en die ertoe kunnen worden bewogen om zich op Groot Bijsterhuizen te vestigen, dezelfde criteria zullen worden aangelegd als voor 'geheel nieuwe' bedrijven.

Bij de indelingsvarianten 1 en 2²²] is onduidelijk, hoe de logistieke bedrijvigheid aan de weginfrastructuur is verbonden.

Het landelijk beleid is gericht op het verbieden van laagwaardig gebruik van grondwater (als koelwater). Uit het MER blijkt niet, in hoeverre dit beleid wordt doorgevoerd voor Groot Bijsterhuizen. In ieder geval het meest milieuvriendelijk alternatief zou dit verbod als milieuvriendelijke maatregel dienen te omvatten.

3.3 Besluitvorming (MER hoofdstuk 4)

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

De Commissie spreekt haar waardering uit voor de opzet van dit hoofdstuk. Toch mist zij enige informatie.

18 MER, blz. 101.

19 Zie inspraakreacties 1, 11, 15, 18, 19 (bijlage 4).

20 MER, blz. 125.

21 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

22 MER, blz. 38.

De consequenties van wet- en regelgeving rond cultuurhistorische en archeologische objecten zijn niet aangegeven²³].

Het MER geeft aan²⁴], dat de aansluiting op het bestaande wegennet gunstig is. De ontsluiting voor railvervoer is als slecht te kwalificeren. Het landelijk beleid is echter steeds sterker gericht op afremming van de groei van de automobilititeit. In dat kader verdient het aanbeveling om, voordat het besluit wordt genomen, na te gaan, of

- * de ontwikkeling van een bedrijventerrein met zo'n bereikbaarheidsprofiel past binnen het huidige landelijke beleid en
- * in hoeverre er nieuw (landelijk) beleid is te verwachten ten aanzien van de bereikbaarheidsprofielen van bedrijventerreinen²⁵].

De Commissie vraagt zich af, in hoeverre het toestaan van een helihaven op de basis als nu aangegeven zou passen binnen landelijke (en provinciale) beleidskaders.

De relatie met overige ruimtelijke ontwikkeling in de regio (met name het knooppunt Arnhem/Nijmegen) is wel genoemd; de consequenties hiervan zijn echter niet duidelijk²⁶].

Het is onduidelijk, in welk verband besluiten zullen worden genomen over Schoenaker-Zuid²⁷]. De Commissie kan zich voorstellen, dat dit bedrijventerrein toch een rol gaat spelen, als Groot Bijsterhuizen niet wordt gerealiseerd, en als de Waalsprong niet doorgaat. Nu besloten is de consequenties van Schoenaker-Zuid voor deze m.e.r.-procedure buiten de orde worden gelaten, zou – zolang dit plan van de gemeente Beuningen niet is herroepen – ten minste bij de m.e.r.-procedure over de Waalsprong moeten worden ingegaan op de mogelijke consequenties van de realisatie van Schoenaker-Zuid.

23 Zie ook inspraakreactie 46 (bijlage 4).

Inmiddels heeft de Commissie begrepen, dat zich binnen een gebied van ca. 3 ha in de omgeving van de eventuele light-rail-halte een potentieel archeologisch waardevol terrein bevindt. Naar zij heeft vernomen zullen bij werkzaamheden in de bodem binnen dit terrein extra voorzorgsmaatregelen worden getroffen, en bestaat de mogelijkheid het terrein tot archeologisch monument te verklaren.

24 MER, blz. 25.

25 Zie over (terugdringing van) de toename van de automobilititeit ook reacties 25, 29 en 30 (bijlage 4).

26 Zie ook reacties 30 en 44 (bijlage 4).

27 Zie ook reacties 16 en 29 (bijlage 4).

3.4 Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling, milieu-effecten (MER hoofdstuk 5 en 6)

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

De Commissie mist een beschouwing over de invloed van gecombineerde grondwateronttrekkingen (van het drinkwaterpompstation en van bedrijven op Groot Bijsterhuizen) op de grondwaterstand, op de kwelgebieden en de stromingsrichting en verblijftijd van het diepe en ondiepe grondwater.

Nader inzicht in deze geohydrologische gegevens²⁸] – zowel voor de bestaande situatie als voor de toekomstige situatie – in relatie tot de aan- en afvoer via de oppervlaktewaterstelsels, is van belang voor de ecohydrologische effecten (doorwerking van de hydrologische situatie op vegetatie en fauna) binnen en nabij Groot Bijsterhuizen.

Ook is de genoemde (geo-)hydrologische informatie van belang om te bepalen,

- hoe kwetsbaar grond- en oppervlaktewater zijn voor verontreiniging vanuit het bedrijventerrein en
- hoe snel het transport van dergelijke verontreinigingen duurt.

Inzicht in de ecohydrologische effecten is nodig om zinvolle maatregelen te kunnen treffen ter bescherming van de natuurwaarden in het gebied, en om deze eventueel op basis van aanwezige potenties verder te ontwikkelen.

Zo lijkt het de Commissie mogelijk, dat de bijzondere vegetatie van het Koentjesbos samenhangt met kwel ter plaatse. Dit zou de noodzaak onderstrepen van zorgvuldigheid bij het voorspellen en beschouwen van geohydrologische effecten²⁹].

Het MER concludeert, dat in de kwel- en infiltratiesituatie weinig of geen verandering zal optreden ten gevolge van Groot Bijsterhuizen, *"aan-gezien deze situatie grotendeels door peilfluctuaties in de Waal wordt bepaald"*³⁰].

28 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

29 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

30 MER, blz. 96.

De Commissie kan door het ontbreken van een beschouwing over de effecten van (gecombineerde) grondwateronttrekking deze conclusie niet op haar merites beoordelen.

Ten aanzien van de meetpunten voor de grondwaterkwaliteit merkt de Commissie op, dat de genoemde punten niet representatief kunnen worden beschouwd voor Groot Bijsterhuizen.

Het MER bevat een geruststellende verklaring³¹ over de effecten van bodemdaling (zetting), die misschien niet helemaal terecht is. De effecten van zetting voor constructies en infrastructuur zouden kunnen tegenvallen, met gevolgen voor de kosten.

Het MER geeft aan, dat het noordelijk deel (162,8 ha bruto oppervlak) zal moeten worden opgehoogd met ca 45 cm zand. Bij de aanleg geldt dit voor de wegen en de openbare terreinen; ophoging van de bouwpercelen wordt overgelaten aan de toekomstige gebruikers. Uiteindelijk zal dit echter leiden tot een ophoging van (vrijwel) het gehele deelgebied A, B en C.

Het MER geeft echter niet aan, waar in de regio dit zand gewonnen zal worden, dan wel of bijvoorbeeld zeezand gebruikt zal worden. Hoewel de Commissie niet verwacht, dat de effecten van zandwinning op even gedetailleerde schaal worden geschreven als die van aanleg en gebruik van het bedrijventerrein zelf, zou een indicatie van de effecten van zandwinning, dan wel van gebruik van zeezand, wel tot de reikwijdte van dit MER hebben behoord³²].

Het is niet geheel duidelijk, of in de beschrijving van de 'autonome ontwikkeling' van de luchtkwaliteit rekening is gehouden met andere activiteiten in de regio, zoals uitbreiding van de Afvalverwerking Regio Nijmegen³³].

De gevolgen voor de bredere omgeving (de westflank van Nijmegen, het open gebied en de omgeving van Wijchen) blijven onderbelicht³⁴]. Het versnelde verstedelijkingsproces, dat door Groot Bijsterhuizen in gang zal worden gezet, zal de leefbaarheid van de regio beïnvloeden, ondanks de groene zones in het bedrijventerrein.

31 MER, blz. 120.

32 De Memorie van Toelichting op het wetsontwerp m.e.r. (Tweede Kamer, zitting 1980 – 1981, 16 814, nr. 3), stelt ten aanzien van milieugevolgen (blz. 42), dat ook moeten worden beschouwd: "*de secundaire gevolgen, dat wil zeggen de gevolgen van activiteiten, die de realisering van de voorgenomen activiteit met zich meebrengt*".

33 Zie ook reactie 42 (bijlage 4).

34 Ten aanzien van de effecten voor Lindenholt [zie reactie 43 (bijlage 4)] heeft de Commissie begrepen, dat bij de voorspelling daarvan wel is uitgegaan van de actuele situatie, hoewel het MER kaartmateriaal gebruikt, dat niet de meest recente uitbreiding weergeeft.

Onduidelijk zijn de consequenties voor de woonwijk Beuningse Veld³⁵]. Weliswaar wordt aangegeven, dat de groenstrook in het noorden van het bedrijventerrein als buffer kan dienen³⁶], maar gevolgtrekkingen voor de leefbaarheid en de infrastructuur zijn niet vermeld. De Commissie heeft geconcludeerd, dat deze aspecten in de m.e.r.-procedure voor de Waalsprong aan de orde zullen moeten komen.

Ten aanzien van de geluidhinder geeft het MER niet helder weer, welke ontwikkeling van het spoorwegverkeer is verondersteld³⁷].

Tevens is niet geheel duidelijk, welke geluidhinder tijdens de gefaseerde aanleg van het terrein zal kunnen optreden voor de bevolking, die pas later tijdens de gefaseerde ingebruikname zal verhuizen³⁸].

De Commissie heeft de indruk, dat de verontreiniging van de bodem met fenol³⁹] eerder andere bronnen in aanmerking zouden komen dan dierlijke mest. Wellicht kan monitoring in de komende jaren ophelderen, wat de bron van de fenolverontreiniging is.

Terecht wordt gesteld, dat de hinder van de helihaven slechts subjectief kan worden aangegeven. Dit geldt voor alle vormen van hinder. In de besluitvorming zal echter ook (zo veel mogelijk objectieve informatie over) subjectieve ervaring een rol kunnen spelen.

3.5 Leemten in kennis (MER hoofdstuk 7)

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De Commissie heeft geen opmerkingen over het hoofdstuk 'Leemten in kennis'.

35 Zie ook reactie 29 (bijlage 4).

36 MER, blz. 78.

37 Zie reactie 8 (bijlage 4).

38 Zie ook reacties 9 en 10 (bijlage 4).

39 MER, blz. 92.

3.6 Vergelijking van alternatieven (MER hoofdstuk 8)

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De weergave van de positieve, neutrale en negatieve aspecten van de alternatieven kan wellicht toch tot verwarring leiden. Bij de vergelijking van alternatieven met de autonome ontwikkeling wordt er bijvoorbeeld kennelijk van uitgegaan, dat de gedoogsituatie ten aanzien van de helihaven 'autonoom' zal worden omgezet in een wettelijke toelating. Inmiddels is duidelijk, dat het (bijgestelde) voorkeursalternatief geen helihaven meer behelst.

Het MER bevat een vergelijking met de basiskwaliteitsnormen van het Indicatief Meerjarenprogramma Water; beter ware de huidige waterkwaliteit te toetsen aan recenter beleid: de algemene waterkwaliteit (AMK) doelstelling voor 2000 uit de Derde Nota Waterhuishouding⁴⁰].

3.7 Samenvatting van het MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

Dit geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

3.8 Aanzet voor een evaluatieprogramma

Artikel 41am van de Wabm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De Commissie heeft lof voor deze aanzet voor een evaluatieprogramma.

40 De normwaarden van een aantal parameters zijn in de AMK veranderd, bijv.:

• totaal-fosfaat	0,15 mg/l
• doorzicht	0,4 m
• totaal-stikstof (Kj-N + NO ₃ + NO ₂)	2,2 mg/l.

Ook voor de microverontreinigingen in water en waterbodem zijn er nieuwe cijfers opgenomen in de AMK.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over de inhoud van het
MER bedrijventerrein
Groot Bijsterhuizen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 februari 1992, waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

GEMEENTE WIJCHEN	
centrum in tweestromenland	
datum	2 MAART 1992
nummer	626-92
omschrijving	66, 67, 68, 69 en 70
kopie naar	66, 67, 68, 69 en 70

Commissie voor de Milieu-Effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

kasteel-raadhuis
kasteellaan 9
gemeentekantoor
kasteellaan 22-24
algemeen telefoonnummer
08894 - 92111
telefaxnummer
08894-92208
Bankrelatie
rabo 1536.01.629
postbanknummer rabobank
870824
correspondentie-adres
postbus 9000
6600 HA wijchen

Wijchen : 28 februari 1992 nr. 7171B 92/00 0638.
Betreft : MER Groot Bijsterhuizen.
Informatie : De heer P. Visser, telefoon: 92275.
Bijlagen : Rapport in zesvoud.
Verzonden : 28 FEB. 1992

Gelieve bij beantwoording
datum en kenmerk van
deze brief aan te halen.

Geachte commissie,

Hierbij bieden wij u in zesvoud het Milieu Effectrapport bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen aan. Het MER is opgesteld in opdracht van de Stuurgroep Bijsterhuizen. In deze stuurgroep participeren de colleges van B&W van de gemeenten Wijchen en Nijmegen. De stuurgroep treedt op in de rol van initiatiefnemer, de gemeenteraad van Wijchen treedt op als het bevoegd gezag.

Het MER is opgesteld door DHV Milieu en Infrastructuur BV te Amersfoort. Het MER is in opdracht van het bevoegd gezag kritisch gevolgd door Twijnstra Gudde; het voorliggende eindrapport is door Twijnstra Gudde becommentarieerd. Wij hebben de gemaakte opmerkingen bijgevoegd.

De gemeenteraad van Wijchen heeft het MER in zijn vergadering van 27 februari 1992 aanvaardbaar verklaard. Het raadsbesluit en het advies terzake treft u bijgaand aan.

In verband met de behandeling van het bestemmingsplan Groot Bijsterhuizen deelgebied 1 en 2 (gemeente Wijchen) in de Provinciale Planologische Commissie verzoek ik u uw advies uiterlijk 12 mei 1992 aan het college van B&W van de gemeente Wijchen uit te brengen.

Indien mogelijk zouden wij gaarne op een eerder moment uw advies ontvangen.

Het MER wordt op 12 maart a.s. gedurende een maand ter inzage gelegd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Wijchen,
De secretaris, De burgemeester,

BIJLAGE 2

Tekst van de Openbare Bekendmaking d.d. 12 maart 1992

GEMEENTE WIJCHEN

OPENBARE BEKENDMAKING

Milieu-effectrapport en voorontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen.

De gemeentebesturen van Wijchen en Nijmegen hebben het initiatief genomen om gezamenlijk een bedrijventerrein, Groot Bijsterhuizen te ontwikkelen in het gebied ter weerszijden van de A326, tussen de Schoenaker en de A73.

Het overgrote deel (ca. 300 ha bruto) van dit bedrijventerrein ligt op Wijchens grondgebied. Hiervoor is een voorontwerp-bestemmingsplan "Bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen, deelgebied 1 en 2" ontworpen.

Voorts is een Milieu-effectrapport (MER) opgesteld, waarin de te verwachten milieugevolgen van de aanleg, de inrichting en het beheer en gebruik van het bedrijventerrein worden beschreven.

Een ieder wordt thans in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van deze stukken en daarover eventueel, schriftelijk en/of mondeling, opmerkingen te maken.

Ter inzage

Het voorontwerp-bestemmingsplan ligt met ingang van 12 maart 1992 gedurende één maand ter inzage. Het MER ligt tezamen met de door de Raad vastgestelde richtlijnen en ingebrachte opmerkingen en adviezen met ingang van eveneens 12 maart 1992 ter visie en wel tot het tijdstip waarop het besluit over het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

U kunt deze stukken inzien op het gemeentekantoor van Wijchen, Kasteellaan 22-24 te Wijchen op werkdagen tussen 08.30-12.30 uur op de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en op woensdag ook van 18.00-19.30 uur op de afdeling Burgerzaken.

Desgevraagd kunnen de stukken in de genoemde periode van één maand ook gedurende maximaal 3 aaneengesloten uren per week buiten de werkuren worden ingezien.

Hiervoor dient telefonisch een afspraak te worden gemaakt met de afdeling Voorlichting, telefoon 08894-92278.

Indien u een toelichting wenst op het MER kunt u contact opnemen met de heer H. Derks van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling, telefoon 08894-92343.

Voorts kunt u desgevraagd, tegen betaling van de kosten, voor zover mogelijk een exemplaar van de stukken in uw bezit krijgen. Het MER bestaat uit een hoofdrapport met daarin de samenvattingen en conclusies van de diverse onderzoeken en uit een aantal deelrapporten waarin alle onderzoeken uitgebreid zijn beschreven.

Door hun omvang en vanwege een groot aantal kleurkaarten zijn de kosten van de rapporten vrij hoog.

Het hoofdrapport kost f 40,-- en een complete set stukken (hoofdrapport + bijlagen + samenvatting) f 75,-- en zijn verkrijgbaar bij de afdeling Voorlichting (telefoon 08894-92278).

INSPRAAKMOGELIJKHEDEN

Schriftelijk

Schriftelijke opmerkingen over het MER moeten voor 12 april 1992 worden ingediend bij de Raad van de gemeente Wijchen, postbus 9000, 6600 HA Wijchen. De opmerkingen kunnen uitsluitend betrekking hebben op het eventueel niet voldoen van het MER aan de in de wet gestelde eisen, mede gelet op de gegeven richtlijnen, dan wel op onjuistheden in het rapport. Degene die opmerkingen maken kunnen desgewenst verzoeken dat hun persoonlijke gegevens (naam, adres) niet bekend worden gemaakt. Zij moeten dat dan schriftelijk in een afzonderlijke brief doen tegelijkertijd met de indiening van hun opmerkingen.

Schriftelijke reacties op het voorontwerp-bestemmingsplan moeten voor 12 april 1992 worden ingediend bij Burgemeester en Wethouders, postbus 9000, 6600 HA Wijchen.

Openbare zitting/inspraakavond

Een ieder kan opmerkingen over het MER en het voorontwerp-bestemmingsplan mondeling inbrengen tijdens een openbare zitting/inspraakavond op dinsdag 31 maart 1992, aanvang 19.30 uur in de raadszaal van het kasteel-raadhuis, Kasteellaan 9 te Wijchen. Van deze zitting wordt een verslag gemaakt. Degenen die ter zitting hun naam en adres opgeven, ontvangen een afschrift van het verslag.

PROCEDURE

Het MER en voor zover nodig het voorontwerp-bestemmingsplan zullen voor advies worden toegezonden aan de wettelijke adviseurs en aan de Commissie voor de Milieu-effectrapportage. Afschriften van het verslag van de openbare zitting en van alle schriftelijke opmerkingen worden ook aan deze commissie en de adviseurs toegezonden en worden tevens ter inzage gelegd.

De opmerkingen en de adviezen zullen worden meegenomen bij de verdere besluitvorming omtrent het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Groot-Bijsterhuizen.

Wijchen, 5 maart 1992
De burgemeester van Wijchen,

LA/7252B

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Stuurgroep Groot Bijsterhuizen (wethouders van ruimtelijke ordening en van economische zaken van de gemeenten Nijmegen en Wijchen)

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Wijchen

Besluit: vaststelling van een nieuw bestemmingsplan buitengebied, dat het bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen vastlegt (Besluit m.e.r., bijlage C, categorie 20)

Activiteit: De gemeenten Nijmegen en Wijchen, vertegenwoordigd in de Stuurgroep Groot Bijsterhuizen, willen (na een onderzoek naar de regionale behoefte aan bedrijventerreinen) een grootschalig bedrijventerrein realiseren, dat grotendeels op Wijchens grondgebied ligt.

Stand van zaken: Op 24 januari 1990 nam de gemeenteraad van Wijchen een voorbereidingsbesluit in verband met de voorgenomen wijziging van de bestemming van een terrein in het noordoosten van haar grondgebied tot bedrijventerrein. Al eerder, bij het voorontwerp-structuurplan 1990 had deze gemeente duidelijk gemaakt rekening te houden met de mogelijkheid in dit gebied een bedrijventerrein aan te leggen; in 1990 waren hier echter nog enkele voorwaarden aan gekoppeld. Op 13 februari 1991 maakte de gemeente Wijchen in enkele lokale kranten bekend, dat zij de m.e.r.-procedure startte voor het plan om, grotendeels op haar grondgebied, het bedrijventerrein Groot Bijsterhuizen te realiseren. Nijmegen was al eerder voor Bijsterhuizen-Zuidoost (het Nijmeegs deel van het bedrijventerrein) een artikel-19-procedure ingevolge de Wet Ruimtelijke Ordening gestart, had al een belangrijk deel van de grond aangekocht, en een terrein uitgegeven. Het Nijmeegs deel omvat ca. 50 ha bruto; aangezien de m.e.r.-plicht geldt voor terreinen van 100 ha of meer, is geredeneerd, dat voor de besluitvorming over dit deel van het terrein geen m.e.r.-procedure hoeft te worden doorlopen.

Wijchen organiseerde op 13 maart een voorlichtingsbijeenkomst/hoorzitting. De Commissie legde op 19 maart 1991 een locatiebezoek af en overlegde op 8 april 1991 met een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag en van de initiatiefnemer over een concept van dit richtlijnenadvies. Het richtlijnenadvies werd uitgebracht op 10 april 1991. In de aanbiedingsbrief bij het advies werd aandacht gevraagd voor de status van Bijsterhuizen-zuidoost; gewezen werd op de wenselijkheid om de bestemmingsplannen van beide gemeenten af te stemmen op het MER. Ook werd gewezen op de extra noodzaak van de wettelijk al voorgeschreven evaluatie, omdat in dit project sprake zou zijn van gefaseerde aanleg en ingebruikneming, over een lange reeks van jaren.

Op basis van het advies van de Commissie heeft de gemeenteraad van Wijchen op 25 mei 1991 de richtlijnen voor het MER vastgesteld.

Het MER werd in diezelfde gemeenteraad op 27 februari 1992 aanvaardbaar geacht, mede op basis van een commentaar op het concept-MER door een extern adviesbureau. Op 12 maart werd het, te zamen met het voorontwerp-bestedingsplan ter inzage gelegd. Insprekers en adviseurs kregen de gelegenheid om een maand lang schriftelijk commentaar te leveren. Op 31 maart werd een hoorzitting georganiseerd.

Tijdens de opstelling van het MER bleek de voorkeur van de initiatiefnemer te wijzigen, waardoor een deel van het oorspronkelijke plangebied volgens het nieuwe voorkeursalternatief buiten de planvorming zou worden gehouden. Door het late tijdstip van deze voorkeursverandering is deze wijziging slechts gemeld in het MER. Nog later is gebleken, dat de voorkeur nog verder verschoof: dat de oorspronkelijk opgenomen (verplaatsing van een tot dan toe gedoogde) helihaven zou vervallen en dat het Koentjesbos buiten de planvorming zou worden gehouden. Tevens startte de gemeente Nijmegen de procedure voor een nieuw bestemmingsplan voor het deel Bijsterhuizen-zuidoost, gebaseerd op de resultaten van het MER en aansluitend op het Wijchense (voorontwerp-) bestemmingsplan.

Over een concept van dit toetsingsadvies met vertegenwoordigers van beide gemeenten op 15 april 1992 van gedachten gewisseld.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. F.A.M. Claessen (adviseur)

ing. D. Hamhuis (adviseur tijdens het vooroverleg)

mr. C. Lambers

ir. K. Veldhuis (voorzitter)

ir. P. Vrijlandt (tijdens de toetsing)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19920406	B. Rutten	Wijchen	19920410
2.	19920403	W.M. Verploegen en A.J.M. Verploegen-Willems	Wijchen	19920410
2a.	19920403	T.A.A. Verploegen	Wijchen	19920410
3.	19920403	W. Dorussen	Wijchen	19920410
4.	19920401	Provincie Gelderland, dienst Ruimte, Wonen en Groen	Arnhem	19920410
5.	19920326	N.V. PGEM	Arnhem	19920410
6.	19920304	PTT Telecom, district Arnhem	Arnhem	19920410
7.	19920327	N.V. Nederlandse Gasunie	Eindhoven	19920410
8.	19920324	N.V. Nederlandse Spoorwegen	Utrecht	19920410
9.	19920324	B.P. Hendriks ¹⁾	Wijchen	19920410
10.	19920324	B.P. Hendriks ²⁾	Wijchen	19920410
11.	19920323	Landbouwschap, gewestelijke raad voor Gelderland	Arnhem	19920410
12.	19920304	PTT Telecom, kabel- en radiover- bindingen	Amersfoort	19920410

1 Geadresseerd aan gemeenteraad Wijchen

2 Geadresseerd aan College van Burgemeester en Wethouders Wijchen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
13.	19920318	Ministerie van Defensie, dienst Gebouwen, Werken en Terreinen Gelderland, afdeling RO	Apeldoorn	19920410
14.	19920304	Directoraat-Generaal Rijkswater- staat, directie Limburg	Nijmegen	19920410
15.	19920410	Amitec B.V. ³⁾	Uden	19920414
16.	19920409	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Gelderland	Arnhem	19920414
17.	19920410	M. Marinussen	Wijchen	19920414
18.	19920408	Maatschap Derks-Thijssen	Groesbeek	19920414
19.	19920408	P. Peters	Wijchen	19920414
20.	19920408	Ministerie van Defensie dienst Gebouwen, Werken en Terreinen Gelderland, afdeling RO	Apeldoorn	19920414
21.	19920407	Verploegen en A.M. Verploegen- de Groot	Wijchen	19920414
22.	19920407	M.A. Hendriks	Wijchen	19920414
23.	19920409	T.P.M. Derks	Beuningen	19920414
24.	19920410	A.F.M. Peters	Wijchen	19920414
25.	19920408	T. Peters-Sengers	Wijchen	19920414
26.	19920409	Vereniging Natuur & Milieu Wijchen	Wijchen	19920414
27.	19920409	G.W.J. Schamp	Wijchen	19920414
28.	19920409	H.A. Burgers en G.B.M. Burgers	Wijchen	19920414

3 Vervangt eerdere reactie van 9 april 1992.

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cle. m.e.r.
29.	19920410	Gemeente Beuningen ⁴]	Beuningen	19920414
30.	19920410	Gelderse Milieufederatie	Arnhem	19920414
31.	19920406	A.C.N. Laurant	Wijchen	19920414
32.	19920409	Van den Breeden	Beuningen	19920414
33.	19920410	P. van Gasteren	Wijchen	19920414
34.	19920409	Europatuin	Wijchen	19920415
35.	19920410	IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie	Nijmegen	19920415
36.	19920410	Gemeente Beuningen ⁵]	Beuningen	19920415
37.	19920410	NCB Noordbrabantse Christelijke Boerenbond	Wijchen	19920415
38.	19920413	Rijksplanologische Dienst, inspec- tie Ruimtelijke Ordening-Oost	Deventer	19920415
39.	19920410	Werkgroep A73/Bijsterhuizen ⁶]	Nijmegen	19920415
40.	19920410	Werkgroep A73/Bijsterhuizen ⁷]	Nijmegen	19920415
41.	19920304	Polderdistrict Groot Maas en Waal	Druten	19920427
42.	19920416	Werkgroep A73/Bijsterhuizen ⁸]	Nijmegen	19920427
43.	19920416	Werkgroep A73/Bijsterhuizen ⁹]	Nijmegen	19920416
44.	19920416	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Gelderland	Arnhem	19920427

4 Reactie aan gemeenteraad over het MER.

5 Reactie aan het college van B&W over het bestemmingsplan.

6 Aan het college van B&W.

7 Aan de gemeenteraad.

8 Aan de gemeenteraad.

9 Aan het college van B&W.

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
45.	19920413	Ministerie van Economische Zaken, Rijksconsulentschap Gelderland	Arnhem	19920427
46.	19920413	ROB, Rijksdienst voor het Oudheid- kundig Bodemonderzoek	Amersfoort	19920427